

Monety kolekcjonerskie



nominał	10 zł
metal	925/1000Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji (nakład)	33.500 szt.

Awers: Wizerunek Bronisława Malinowskiego. Poniżej napis: Bronisław / Malinowski / 1884-1942. Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod orłem oznaczenie roku emisji: 2002, poniżej napis: 10 ZŁ. U góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Scena przedstawiająca mieszkańców Wysp Trobrianda przed spichlerzem.

Na boku: napis: ETNOLOG, ANTROPOLOG KULTURY rozdzielony gwiazdką.



nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji (nakład)	680.000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-02, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek Bronisława Malinowskiego. Z lewej strony u góry półkolem napis: Bronisław / Malinowski. Poniżej dwa człona oraz mieszkańcy Wysp Trobrianda. U dołu półkolem daty: 1884-1942.

Na boku ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant monet: *Ewa Tyc-Karpińska*

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP



W dniu 6 marca 2002 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu studia przyrodnicze na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ciągu pierwszych dwóch lat studiów słuchał wykładów głównie z fizyki, matematyki, chemii, uczył się również na wykładach z filozofii. Poważna choroba (prawdopodobnie gruźlica) zmusiła go do zmiany kierunku studiów na filozoficzne. Nadal jednak słuchał wykładów z matematyki i fizyki. Jako student wiele podróżował po Europie, od Finlandii po Włochy, był też w Azji i Afryce. W 1906 r. zdał egzamin doktorski z filozofii i z fizyki, przedstawiając rozprawę doktorską „O zasadzie ekonomii myślenia”.

- 10 zł - wykonane stemplem lustrzanym w srebrze,
- 2 zł - wykonane stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, tzw. Nordic Gold.

Celem emisji monet jest przypomnienie działalności sławnego polskiego etnologa i antropologa społecznego, twórcy funkcjonalizmu w badaniach nad kulturą.

W 1908 r. rozpoczął studia filozoficzne na Uniwersytecie w Lipsku, gdzie urodził się 7 kwietnia 1884 r. w Krakowie. Mimo ciężkiej choroby oczu z odznaczeniem zdał maturę jako eksternista, następnie rozpoczął

studia przyrodnicze na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ciągu pierwszych dwóch lat studiów słuchał wykładów głównie z fizyki, matematyki, chemii, uczył się również na wykładach z filozofii. Poważna choroba (prawdopodobnie gruźlica) zmusiła go do zmiany kierunku studiów na filozoficzne. Nadal jednak słuchał wykładów z matematyki i fizyki. Jako student wiele podróżował po Europie, od Finlandii po Włochy, był też w Azji i Afryce. W 1906 r. zdał egzamin doktorski z filozofii i z fizyki, przedstawiając rozprawę doktorską „O zasadzie ekonomii myślenia”. W 1908 r. rozpoczął studia filozoficzne na Uniwersytecie w Lipsku, gdzie urodził się 7 kwietnia 1884 r. w Krakowie. Mimo ciężkiej choroby oczu z odznaczeniem zdał maturę jako eksternista, następnie rozpoczął

Bronisław Malinowski
– Polscy podróżnicy i badacze –

mics and Political Sciences, stanowiącą później część uniwersytetu londyńskiego. Zaczął od statusu doktoranta, następnie był lektorem, wykładał psychologię społeczną oraz prowadził wykłady „Religia pierwotna a zróżnicowanie społeczne”. W 1911 r. opublikował pierwszy artykuł naukowy – rozprawę „Totemizm i egzogamia”, stanowiącą krytyczne streszczenie dzieła znanego angielskiego etnologa J. G. Frazera. W 1912 r. ogłosił pierwszy artykuł po angielsku, a w 1913 r. książkę „The Family among the Australian Aborigines” („Rodzina wśród australijskich Aborygenów”). Została ona dobrze przyjęta przez krytykę, a po pięćdziesięciu latach wznowiona z entuzjastyczną przedmową J. A. Barnesa, uznającą ją za epokową w dziejach nauki. Znakomity debiut książkowy, wykłady w uczelni londyńskiej, dyskusje ze specjalistami bardzo ułatwiły Malinowskiemu dalszą pracę naukową. W 1914 r. uzyskał z uniwersytetu londyńskiego stypendium podróźnicze im. Roberta Monda na przeprowadzenie badań etnograficznych wśród plemion Nowej Gwinei. Ekspedycja, planowana na około 2 lata, przedłużyła się na skutek wybuchu pierwszej wojny światowej. Pierwszą wyprawę skierował Malinowski do ludu Mailu, zamieszkującego południowe wybrzeże Nowej Gwinei. W czasie między ekspedycjami opracował monografię dotyczącą tubylców Mailu. W 1916 r. na podstawie opublikowanych prac nadano mu w Londynie stopień doktora nauk. W ramach dalszych badań Malinowski odbył wyprawę na Wyspy Trobrianda, gdzie biegle opanował język badanego przez siebie plemienia, oraz dwie ekspedycje na wyspy Amphlett, Dobu i Samarai oraz na południowe wybrzeże Nowej Gwinei. Wyniki badań przyniosły mu światowy rozgłos. Dzięki intensywnej pracy w terenie Malinowski rozporządzał bogatymi, wielostronnie opracowanymi materiałami naukowymi, które sukcesywnie opracowywał i publikował w postaci artykułów i książek. Poza tym przywiózł cenną kolekcję przedmiotów kultury materialnej i sztuki. Jedną część zbiorów złożył w muzeum w Melbourne jako kolekcję im. Roberta Monda, a drugą przekazał British Museum w Londynie. Praca w tropikach odbiła się na zdrowiu Malinowskiego. W 1920 r. wrócił do Europy i zamieszkał na Teneryfie, gdzie w ciągu roku ukończył pierwsze duże dzieło, oparte na własnych materiałach terenowych „Argonauci Zachodniego Pacyfiku” („Argonauts of the Western Pacific”). Zawarł w nim *swe credo* metodologiczne. Po powrocie w 1921 r. do Londynu Malinowski ponownie objął wykłady w School of Economics, a rok później otrzymał etat wykładowcy antropologii społecznej. Zrezygnował wówczas z proponowanej mu przez Uniwersytet Jagielloński katedry etnologii. W 1924 r. otrzymał nominację na docenta, a w 1927 – tytuł profesora oraz objął kierownictwo specjalnie dla niego utworzonej katedry antropologii społecznej na uniwersytecie w Londynie. Na zaproszenie Fundacji Rockefellera w 1926 r. Malinowski wyjechał po raz pierwszy do Stanów Zjednoczonych. Wykładał wtedy na uniwersytecie kalifornijskim oraz

odwiedził Indian Hopi. Kilka razy odwiedzał Polskę, a w latach 1930 i 1938 został wybrany na zagranicznego członka korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności, następnie na zwyczajnego członka zagranicznego. W 1934 r. prowadził samodzielne badania w Afryce południowej i wschodniej wśród tamtejszych plemion. W latach 1926 – 1935, najbardziej produktywnym okresie swego życia naukowego, Malinowski wydał książki: „Crime and Custom in Savage Society” („Zbrodnia i obyczaj w społeczeństwie dzikich”), „Sex and Repression in Savage Society” („Seks i wstrzemięźliwość w społeczeństwie dzikich”), „Sexual Life of Savage in North Western Melanesia” („Życie seksualne dzikich w północno-zachodniej Melanezji”), „Coral Gardens and their Magic” („Ogrody koralowe i ich magia”). W 1936 r. został delegowany przez uniwersytet londyński oraz Polską Akademię Umiejętności do Stanów Zjednoczonych z okazji 300-lecia uniwersytetu harwardzkiego, gdzie otrzymał tytuł doktora *honoris causa* tej uczelni. W 1938 r. ponownie wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Wybuch drugiej wojny światowej zmusił go do pozostania w Stanach. Podczas letnich wakacji 1940 i 1941 r. prowadził badania w Meksyku. Był pierwszym prezesem nowo powstałego Polskiego Instytutu Nauk i Sztuk (Polish Institut of Sciences and Arts) w Nowym Jorku. Wykładał na Yale University.

Zmarł nagle 16 maja 1942 r. w New Heaven. Malinowski był dobrym wykładowcą, jego ulubioną formą nauczania były seminaria. Prócz studentów brały w nich udział osoby, mające poza sobą jakieś badania terenowe, urzędnicy kolonialni, przedstawiciele dominiów brytyjskich, Amerykanie, emigranci niemieccy. Chętnie zapraszał na seminaria wybitnych przedstawicieli różnych dziedzin nauki, co bardzo ożywiało dyskusje. Malinowski uchodzi za wychowawcę całego pokolenia etnologów brytyjskich oraz częściowo amerykańskich. Do końca życia intensywnie pracował naukowo. Miał rozległe zainteresowania naukowe: od fizyki poprzez filozofię aż do etnologii i ogólnej teorii kultury.

Malinowski zapoczątkował nowy typ badań terenowych, polegający na traktowaniu badanej zbiorowości jako integralnej całości. W zakresie teorii społeczeństwa stał się współtwórcą funkcjonalizmu, który z biegiem czasu przekształcił się w szeroki kierunek badawczy. Metoda funkcjonalna w naukach zajmujących się badaniem kultury polega na wyjaśnianiu faktów antropologicznych poprzez ustalenie funkcji, jaką pełnią one w integralnym systemie kultury. Malinowski wywarł wpływ na folklorystykę i etnografię europejską, socjologię, religioznawstwo, językoznawstwo, psychologię, teorię kultury i teorię wartości. W historii etnologii Malinowski pozostaje jako autor wzorowych dzieł analizujących zagadnienia kultury na podstawie wyników badań terenowych, zwłaszcza kultury

wyspiarzy melanezyjskich. Bogato udokumentowany, opatrzony cennymi komentarzami metodologicznymi, zbiór pism etnograficznych, składający się z „Argonautów Zachodniego Pacyfiku”, „Życia seksualnego dzikich” oraz „Ogrodów koralowych i ich magii”, wszedł do kanonu humanistyki światowej. Od najmłodszych lat bliskim przyjacielem Malinowskiego był Stanisław Ignacy Witkiewicz, który uczynił go pierwowzorem księcia Nevermore w powieści „622 upadki Bunga”. Dla uczczenia pamięci Malinowskiego od 1959 r. odbywają się coroczne wykłady w London School of Economics pod nazwą „Malinowski Memorial Lecture” („Wykład ku czci Malinowskiego”).

opracowano w NBP na podstawie
„POLSKIEGO SŁOWNIKA BIOGRAFICZNEGO”,
wydanego przez Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla, PAN,
Warszawa-Kraków 1996, oraz źródeł encyklopedycznych

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.